

STÉTTARFÉLÖG

FÖSTUDAGUR 22. NÓVEMBER 2013 | **Kynningarblað**

Yfir tvö þúsund félagsmenn

Sjúkraliðafélag Íslands er landsfélag stofnað 21. nóvember árið 1966 og á því 50 ára afmæli 2016. Upphaflega var það fagfélag sem ekki hafði samningsrétt en árið 1992 hófst nýr kafli í sögu félagsins þegar sjúkraliðar náðu til sín samningsréttinum.

Í dag semur Sjúkraliðafélagið sjálft um laun og önnur kjarasambundin réttindi fyrir sína félagsmenn,“ útskýrir Kristín Á. Guðmundsdóttir, formaður Sjúkraliðafélags Íslands, en félagið heldur úti öflugri þjónustu við félagsmenn um allt land.

Á skrifstofu félagsins vinna sex starfsmenn í fimm stöðugildum og eru skrifstofur félagsins staðsettar að Grensásvegi 16 í Reykjavík.

Fjölmennit félag

„Alls eru félagsmenn SLFÍ 2.050. Þar

til viðbótar eru lífeyrisþegar og fagfélagar, það er sjúkraliðar sem starfa við annað, svo umfangið er talsvert. Félagið samanstendur af níu landshlutadeildum og þremur fagdeildum og mynda formenn landshlutadeildanna hina eiginlegu félagsstjórn, ásamt þeim sem kosnir hafa verið sérstaklega í framkvæmdastjórn. Formaður er kosinn í allsherjaratkvæðagreiðslu og er fulltrúapening haldið árlega,“ útskýrir Kristín.

Trúnaðarmannaráð SLFÍ samanstendur af öllum trúnaðarmönnum félagsins og kemur saman að

lágmarki einu sinni á ári og oft af þurfa þykir. Þá er Sjúkraliðafélag Íslands aðili að BSRB og er eitt af stærstu aðildarfélögum þess.

Löggild starfsstétt

„Sjúkraliðastéttin er löggild starfsstétt og starfar samkvæmt núgildandi lögum um heilbrigðisstarfsmenn sem gildi tóku 1. jan 2013. Áður starfaði stéttin undir sérlögum um sjúkraliða frá 1986,“ segir Kristín. „Við erum í nánú samstarfi við systursamtök okkar í Evrópu og höfum um nokkurt skeið haldið sér-

stakan Evrópuþing sjúkraliða, sem er 26. nóvember. Þema þessa árs verður sérstök áhersla á vinnuvernd og mótmæli við gríðarlegu starfsálagi á stéttina.“

Kristín bendir á að sjúkraliðastéttin hafi þurft að beita verkfallsrétti til að ná fram kröfum sínum og þá sérstaklega í upphafi samningsréttarins, þegar sýna þurfti fram á að félagið hefði styrk og rétt til að semja sjálft um kjör sín og kaup. Í dag semji félagið sjálft um öll sín kjaramál.

Heimasíða félagsins er www.slf.is.

Kristín Á. Guðmundsdóttir, formaður Sjúkraliðafélags Íslands. MYND/ÚR EINKASAFNI

Sjúkraliðanámíð vinsælt

Birna Ólafsdóttir, sjúkraliði og formaður fræðslunefndar SLFÍ, segir sjúkraliða eftirsóttá til starfa á fjölbreyttum sviðum heilbrigðisgeirans. Félagið leggi mikinn metnað í menntun sjúkraliða og hefur aðsóknin í námið verið góð. Boðið er upp á grunnám, framhaldsnám og símenntun.

Víð höfum lagt mikla áherslu á að grunnmenntun sjúkraliða sé góð, þá er boðið upp á framhaldsmenntun á fjórða hæfniprepi við Fjölbrautaskólann við Ármúla þar sem sjúkraliðar geta séræft sig. Boðið hefur verið upp á framhaldsnám í öldrunar- og geðhjúkrun og hafa um það bil 160 sjúkraliðar farið í gegnum þetta nám, sem tekur eitt ár. Unnið er að nýrri námskrá fyrir framhaldsnám við söthreinsun, speglun og störf á skurðstofum sem væntanlega verður tilbúið 2015. Einnig er boðið upp á símenntunarnám-skeið hjá símenntunarmiðstöðinni Framvegis,“ segir Birna Ólafsdóttir, sjúkraliði og formaður fræðslunefndar Sjúkraliðafélags Íslands.

Hún segir sjúkraliðanámíð vin-

Birna Ólafsdóttir sjúkraliði og formaður fræðslunefndar Sjúkraliðafélags Íslands. MYND/GVA

sælt nám og aðsóknin í námið hefur verið góð.

„Einhver hópur heldur þó alltaf áfram til annarrar menntunar og starfa því sjúkraliðamenntunin byggir á miklum samskiptum

sem fólk getur nýtt sér í margvíslegri starfsemi.“

Fjölbreytt nám

Sjúkraliðanámíð sjálft er 120 eininga nám á framhaldsskólastigi og á þriðja hæfniprepi. Námið er kennt um allt land og í tveimur framhaldsskólum í Reykjavík, Fjölbrautaskólann í Breiðholti og í Fjölbrautaskólannum við Í Ármúla. Námið tekur þrjú til þrjú og hálf ári og byggist upp á bóklegu námi, starfsþjálfun og vinnustaðanámí.

Í vinnustaðanámí taka leiðbeinendur sem eru sjúkraliðar inni á deildum stofnana að sér sjúkraliðanema og kenna þeim. Í starfsþjálfun á sjúkraliðaneminn að vera orðinn sjálfstæðari í starfi.

„Sjúkraliðanemar fara yfirleitt á þrjú mismunandi svið, öldrunarsvið, handlækninga-, lyflækningasvið og/eða sérdeild. Þeir öðlast því fjölbreytta reynslu og eiga að geta gengið inn á hvaða svið sem er að námi loknu,“ útskýrir Birna og segir sjúkraliðar starfa mjög víða. Til dæmis á sjúkrahúsum og öldrunarheimilum, á læknaðstofum og í heimahjúkrun. Þörfin fyrir sjúkraliða í heimahjúkrun fer vaxandi þar sem stefna heilbrigðisyfirvalda er að til dæmis aldradír geti verið sem lengst heima.“

Öflugt framhaldsnám og símenntun

„Þá bjóðum við upp á framhaldsnám á fjórða hæfnisstigi, sem er

eins árs sérnám í geðhjúkrun og öldrunarhjúkrun í Fjölbraut í Ármúla. Nú þegar hafa um það bil 160 sjúkraliðar farið í gegnum framhaldsnám. Við erum einnig að vinna að nýju framhaldsnámi sem fer í gang 2015, meðal annars á skurðstofum og fleiru,“ segir Birna og vill meina að sérhæfing sé það sem koma skal.

„Sjúkraliðar eru að taka á sig meiri ábyrgð og sérmennta sig til þess. Sjúkraliðar eru einnig mjög duglegir að sækja sér símenntun en við höfum árum saman boðið upp á fjölmörg námskeið sem sjúkraliðar geta bætt ofan á sinn grunn. Ég leyfi mér að fullyrða að þar sé engin heilbrigðisstétt með tærnar þar sem sjúkraliðar eru með hælana.“

Sjúkraliðar ánægðir, þrátt fyrir allt

Gunnar Örn Gunnarsson, framkvæmdastjóri Sjúkraliðafélags Íslands, segir almenna starfsánægju ríkja í röðum sjúkraliða. Þeim þygi vænt um starfið og þá sem þeir þjónusta. Launaþróun stéttarinnar sé þó ekki í takt við menntunina og aukið álag. Starfsfólk SLFÍ leggi mikinn metnað í að þjónusta félagsmenn.

Gunnar Örn Gunnarsson, framkvæmdastjóri Sjúkraliðafélags Íslands, segir að leiðrétta þurfi laun sjúkraliða. Stéttin haldi ekki í við aðrar stéttir innan BSRB en vinnuálag stóraukist. Almennit séu sjúkraliðar þó ánægðir í vinnunni.

„Hagfræðingur félagsins tók saman launaþróun stéttarinnar frá árinu 1997 og bar saman við aðrar stéttir innan BSRB og fram kom að verulega þarf að leiðrétta laun stéttarinnar, eins og fleiri stétta innan heilbrigðisgeirans,“ segir Gunnar.

„Kjarakönnun Capacent sýndi fram á mikla óánægju sjúkraliða með launin og þar kom einnig fram að enn einu sinni hefur álagið aukist, á milli árána 2012 og 2013. Þrátt fyrir álagið og í allt of mörgum tilvik-

um lág laun, þá eru sjúkraliðar víða um land virkilega ánægðir í störfum sínum,“ bendir Gunnar á. Hann segir að sjúkraliðum þygi vænt um starfið og þá sem þeir þjóni og vinni með.

„Þá skiptir ekki síður máli að innan heilbrigðiskerfisins eru víða hæfir stjórnendur svo fólk líður vel í vinnunni þrátt fyrir allt. SLFÍ hóf í haust að verðlauna þann stjórnanda sem hefur þótt skara fram úr og getur stjórnað sínu fólk á jákvæðan hátt og með gagnkvæmri virðingu.“

Ánægja með störf SLFÍ

Í könnun Capacent kemur fram að sjúkraliðar á öllu landinu nýta sér þjónustu skrifstofu SLFÍ mikið og er almenn ánægja með þjónustuna. „Það gleður okkur auðvitað

sem sinnum þeirri þjónustu,“ segir Gunnar. „Það er metnaður allra sem vinna á skrifstofu Sjúkraliðafélags Íslands að þjónusta okkar fólk sem allra best.“

Áhersla á orlofsmál

„Eftir hrun hefur ásókn í orlofsbústaði félagsins aukist töluvert og þar af leiðandi er meiri áhersla lögð á orlofsmál innanlands,“ segir Gunnar. „Félagsmenn SLFÍ eiga og reka sex orlofshús víðsvegar um landið og orlofsíbúð bæði í Reykjavík og á Akureyri. Einnig leigir félagið íbúð í Kaupmannahöfn og er allt þetta húsnæði vel nýtt árið um kring. Yfir sumartímann leigir félagið þar að auki fjögur hús til viðbótar, í Bolungarvík, á Seyðisfirði, í

Gunnar Örn Gunnarsson, framkvæmdastjóri Sjúkraliðafélags Íslands, afhendir Lilju Hauksdóttur, deildarstóra á Mörkinni hjúkrunarheimili, viðurkenningu fyrir góða stjórnun. MYND/ÚR EINKASAFNI

Stykkishólmi og á Hellisandi og tvo tjaldvagna. Þá hefur orlofsnefnd skipulagt og niðurgreitt tvær nokkurra daga gönguferðir innanlands með leiðsögumanni sem einnig er sjúkraliði. Við höfum þar að auki

verið með til sölu gjafabréf frá WOW og Icelandair. Orlofsjóður niðurgreiðir einnig hótelið, veiðikort, útilegukort, golfkort, ferðir hjá FÍ og dvöl í íbúðum á Spáni svo eitthvað sé nefnt.“

Yndislegt starf og gefandi

Anna María Guðmundsdóttir, sjúkraliði á Sólvangi, hefur starfað við fagið í tuttugu og sex ár. Hún bætti við sig framhaldsnámi í öldrunarhjúkrun árið 2008 sem hún segir nýttast sér vel í starfinu.

Ég lauk grunnnáminu árið 1986 frá Sjúkraliðaskóla Íslands og hef unnið við fagið alla tíð. Þetta er yndislegt og gefandi starf," segir Anna María Guðmundsdóttir, sjúkraliði á hjúkrunarheimilinu Sólvangi í Hafnarfirði.

Anna María nýtti sér möguleika á framhaldsmenntun sjúkraliða og lauk framhaldsmenntun í öldrunarhjúkrun árið 2008. Eftir útskrift starfaði hún á St. Jós-efsspítala en hóf svo störf á Sólvangi. Hún segir framhaldsnámið nýttast sér vel.

„Það er mikið undir hverjum deildarstjóra komið hversu vel hann treystir sjúkraliðunum til að sinna hinum ýmsu verkum. Ég er svo heppin að það gerir minn deildarstjóri svo sannarlega og ég axla mun meiri ábyrgð eftir að ég bætti við mig framhaldsnáminu," segir Anna María. „Ég hef þó heyrt að víða séu starfandi sjúkraliðar sem eru búnir að sækja sér framhaldsnám en eru ekki nýttir sem skyldi. Það er synd og hlýtur að eiga eftir að breytast. Þeir eru þá allavega úppgötvuð auðlind," segir Anna María.

Á Sólvangi eru þrjár sjúkraliðar auk Önnu Maríu með framhaldsmenntun og segir hún menntun þeirra allra nýtta til fulls á hjúkrunarheimilinu. Hún segir álagið geta verið mikið í vinnunni.

„Hér er mjög góður andi og manni er treyst en álagið er töluvert. Það er alltaf verið að draga úr mannskap. Starfið sjálft er yndislegt og mjög fjölbreytt. Hér er enginn dagur eins og hver vakt ólík annarri en auðvitað vildi maður óska að mönnunin væri meiri.“

Anna María Guðmundsdóttir sjúkraliði nýtti sér möguleikann á framhaldsmenntun sjúkraliða í Fjölbrot í Ármúla og lauk framhaldsmenntun í öldrunarhjúkrun árið 2008. Hún vann á Hjúkrunarheimilinu Sólvangi í Hafnarfirði og segir menntunina nýttast sér vel í vinnunni.

MYND/DANIEL

Hver dagur er ólíkur öðrum og engin vakt eins, segir Anna María. Hér mælir hún blóðsykur hjá vismanni á Sólvangi.

Starfið er gefandi og andinn er góður í vinnunni. Álagið getur þó verið mikið. Anna María ásamt Ingibjörgu Valdimarsdóttur, starfsmanni í aðalhlýningu, Guðrúnu Hauksdóttur deildarstjóra, Heiðrúnu Guðmundsdóttur sjúkraliða, sem einnig er með framhaldsmenntun í öldrunarhjúkrun, og Ester Magnúsdóttur, starfsmanni í aðalhlýningu.

„Ég axla mun meiri ábyrgð eftir að ég bætti við mig framhaldsnáminu," segir Anna María. „Ég hef þó heyrt að víða séu starfandi sjúkraliðar sem búnir eru að sækja sér framhaldsnám en eru ekki nýttir sem skildi.“

Dagurinn óútreiknanlegur

Hermann Jónsson sjúkraliði starfar á slysa- og bráðamóttökudeild Landspítalans. Hann segir dagana í vinnunni geta verið óútreiknanlega og starfið strembið á köflum. Vinnuandinn á deildinni sé hins vegar góður og starfið ótrúlega gefandi.

„Fyrst og fremst er maður í þessu starfi til að vinna með fólki, sem þarf á aðstoð að halda en ekki launanna vegna. Sjúkraliðastarfið er virkilega gefandi.“

Sjúkraliðarnir eyða mestum tíma með sjúklingi og fylgjast með lífsmörkum. Hermann segir nauðsynlegt að vera nærgætinn og geta lesið í þarfir fólks, ekki síður aðstandenda en sjúklinga.

Hermann Jónsson útskrifaðist sem sjúkraliði fyrir þremur árum. Hann vann á Heilbrigðisstofnun Vesturlands áður en hann byrjaði á slysa- og bráðamóttöku Landspítalans og líkar starfið vel. Hann segir jafnaðargeð nauðsynlegt í starfi sjúkraliða.

MYND/GVA

Hér gerist margt sem getur fylgt manni ómeðvitað heim og dagarnir geta verið strembnir. En við vinnum mörg hérna á bráðasviðinu og mórallinn er mjög góður," segir Hermann Jónsson, sjúkraliði á slysa- og bráðamóttöku Landspítalans.

Hann segir erfitt að lýsa venjulegum degi í vinnunni, hver vakt sé óútreiknanleg og í mörg horn að líta.

„Sjúkraliðarnir á bráðamóttökunni taka fyrstu lífsmörk þeirra sem koma inn með sjúkrabíl. Við sjáum einnig um að fylgjast með lífsmörkum sjúklinga eins og læknir segir til um, tókum blóðprýsting, mælum hita, blóðsykur, öndunartíðni og súrefnismettun og tókum hjartalínurit svo eitthvað sé nefnt. Hér ganga hlutirnir hratt fyrir sig og góður sjúkraliði þarf að vera nærgætinn og geta lesið vel í fólk og aðstæður," segir Hermann.

„Í bráðatilfellum fylgir sjúklingnum oft hópur aðstandenda sem þarf að halda utan um. Þá þarf að lesa í þarfir fólks og setja sig inn í aðstæður. Þeir sem eyða mestum tíma með sjúklingnum eru sjúkraliðarnir. Við fylgjumst með því hvernig honum líður, hvort honum sé heitt eða of kalt, hvort þurfi að hækka undir höfðalaginu, deyfa ljósín og þar fram eftir götunum. Við erum eins og lífandi monitor. Starf sjúkraliða er algerlega fordómalaust starf. Það eiga allir rétt á sömu þjónustu," segir Hermann og viðurkennir að það þurfi jafnaðargeð og sterkar taugar í starf sjúkraliðans.

„Maður núllstillir sig algerlega þegar maður stimplar sig inn í vinnuna, og að sama skapi reynir maður að skilja vinnuna eftir við stimpilklukkuna í lok vaktar. Fyrst og fremst er maður í þessu starfi til að vinna með fólki, sem þarf á aðstoð að halda en ekki launanna vegna. Sjúkraliðastarfið er virkilega gefandi.“